

Марина Јасинска

ОСМОСВЕТ

32.
АВГУСТ

Илустровала
Татјана Петровска

Превела с руског
Злата Коцић

 Laguna

ПРВО ПОГЛАВЉЕ

Ево, већ безмало годину дана Вика крије тајну. Тачније, потајник: скривницу.

Вика о томе никоме није говорила. Као прво, исмејаће је, јер тајнама се заносе само деца, а у дванаест година да се замајава таквим глупостима, то више не само што не пристаје већ јој и не приличи. Као друго, у потајнику, заривеном у земљу, она је чувала своје малено благо, а благо је најбоље држати у потаји да други не знају. Најзад – ваљало би нацртати замршену карту, за сваки случај исцепати је на делове и сакрити, али Вика није имала времена за све то.

Благо се састојало од комадића разнобојног стакла, које су таласи толико изглачали да

су постали мат и глатки као перле. Вика их је сакупила прошлог лета када је први пут ишла на море. Наравно, за некога би то била само срча, али док је девојчица држала пуну шаку белих, зелених, плавих и злаћаних стакалаца, она су јој изгледала као драгоцености које рађа море – баш као ћилибар и бисер. Само, док смолу за ћилибар, или зрнце песка за бисер, мору даје сама природа, парчиће стакла испоручује му човек. А море с њима чини оно што уме: глача оштре крајеве, заобљује углове, бруси као јувелир. Претвара у драгуље.

Одлуку да чува скривено благо Вика је донела спонтано. Недалеко од куће простиру се запуштени воћњаци с јабукама, кроз које води напуштени пут. Кроз напуклине асфалта пробија се бусење зелене траве, у засенку са стране пута притајила се аутобуска станица. Ако

се запутиш и не скрећеш с пута, изаћи ћеш на каменолом – толико стар да га мештани већ одавно сматрају језером.

Вика је обожавала те воћњаке и напуштени пут, нарочито је волела да седи на топлој клупи на аутобуској станици, да чита књиге које би понела од куће, а о вечерима да посматра како се сунце скрива иза врхова дрвећа.

На тој старој станици, затуреној усред оди-вљалог воћњака, било је нечег толико посебног и недокучивог, што је Вику нагнало да верује како би се управо ту, само од себе, могло догодити право-правцијато чудо. На пример, једног лепог дана ту ће доћи аутобус и одвести је у далеку чудесну земљу, у сусрет чаробним догодовштинама.

Укратко, Вика је ту напуштену станицу сматрала „својим“ местом, и да начини тајно скровиште за морске драгоцености управо ту за њу је било потпуно логично: па где би се још могле чувати драгоцености ако не на омиљеном месту?

Вика је ископала јамицу иза станице, застр-ла дно сребрнастом фолијом с омотача чоколаде, то окружила песком – као да је добијена некаква минијатурна верзија морског дна – и распоредила стаклено благо измешавши га са

сићушним шкољкама и лепим морским шљунком. Затим је прикрила скровиште прозирним пластичним поклопцем који је запленила из куће, и засула земљом – све баш како и треба. И сваки пут кад би дошла овамо, с потајним задовољством би рашчистила земљу и осмотрила своју ризницу; то као да је била честица мора коју је она донела са собом у свој родни град.

Тридесет први август није био изузетак. Одлучивши да се с одлазећим летом опрости како доликује, Вика је ставила у ранац сендвиче, непрочитану књигу о Индијанцима и флашу с водом, улетела у омиљену тамноплаву спортску мајицу, старе фармерице и удобне патике и рекла мами да се неће вратити све до саме вечери. Намеравала је да процуња кроз одивљале воћњаке и до миле воље се наједе јабука, да прошпарта напуштеним путем све до самога каменолома и тамо, на обали, да изгради малене куле од песка, а после да поседи на клупици на заборављеној станици, прочита књигу и, наравно, извиди како је тамо њено благо.

А хтела је Вика и још понешто да провери.

Њу је увек вукло да претура по мамином ковчежићу за накит, јер сваки комад је ту био

толико необичан! Омиљени мамин медаљон у бакарном оквиру на светлости би од јаркозелене постајао тамнољубичаст, дугачке сребрне минђуше, извијене као спиралице, стварале су утисак да се непрестано врте, а док је разгледала старински прстен у облику морског коњица, Вика је из неких разлога мислила да су га могли израдити још житељи древне Атлантиде.

Пре неколико дана Вика је поново претура-ла по маминим украсима и међу кутијицама с ланчићима, прстењем и минђушама изнена-да спазила кадифену врећицу, у којој се нала-зио леп комадић стакла у облику полумесеца – тако прозрано плав, са сребрним искрицама које светлуцају из дубине, баш као да га неко исеца из саме воде.

Претурајући неко време из руке у руку сво-је откриће, Вика се насмешила. Изгледа да је схватила зашто је мама сачувала тај кома-дић. Кад су биле на мору, мама је, гледајући с каквим заносом кћеркица рије приобални песак у потрази за глатким парчићима стакла, предложила:

– Изабери најлепши и, кад се вратимо кући, направимо од њега привезак. Окачићемо га о кожну врпцу и ето теби украса – јединог те врсте, какав нико други нема.

Вики се веома свидела идеја да направи свој уникатни привезак који не личи ни на чији. Почев од њега, она ће моћи да скупља своју колекцију украса, исто онако као што мама има, и да у њој не буде ниједног незанимљивог! Само, Вика досад још никако да изабере од својих морских драгуља такав комадић стакла који би био достојан да буде претворен у привезак.

Плави полумесец се толико допао Вики да никако није желела да се одвоји од њега, да га врати у ковчежић, и зато га ево већ други дан носи са собом. Иако би можда било боље да тај комадић врати на место; мама се, вероватно, спремила да начини привезак и задиви је неочекиваним поклоном поводом Првог септембра. Било би сјајно да после летњег распуста дође у школу с тако необичним украсом! А Вика је, испашће, сама покварила изненађење.

„Чим се вратим кући, даћу овај комадић мами“, одлучила је Вика.

Први септембар... Вика уздахну. Заправо, она је волела да учи. А ипак, када би у лејама градског цвећњака процветале гладиоле и лепекате, а у књижарама се крај тезги са свескама, пенкалима, оловкама и лењирима гурали

купци, Вика би се увек помало растужила што се распуст завршио.

Одлучивши да не квари себи последњи дан лета тужним мислима, Вика га је отпразновала како треба: слатко се нашетала запуштеним воћњацима, до миле воље се најела јабука нагретаних сунцем, продефиловала напуштеним путем све до самога језера и тамо, на обали, како је и намеравала, изградила куле од песка и, наравно, бућкала неко време ногама у већ прохладној води. А затим се удобно шћућурила на клупици старе аутобуске станице, подметнула ранац под главу, унапред уживајући отворила књигу и – отперјала у далеке крајеве, знајући: овде тешко да ће је ико ометати.

Вика се толико унела у читање да чак није ни приметила како се смркава. Запазивши да се сунце већ наднело над хоризонт, девојчица се подиже, спусти књигу у ранац и обиђе око станице. Чучнувши покрај тајног места, рашчисти од земље прозирно прозорче и задовољно погледа разнобојне морске драгуље, који су је подсећали на слане таласе, осунчану плажу и на тропски укус среће.

Извукавши из џепа мамин стаклени полумесец, Вика се спремала да га упореди с оним комадићима стакла који су лежали у ризници,

али тада зачу неки шушањ иза себе. Стегнувши то парче у шаку, девојчица се осврну и укочи се, угледавши знаног јој белог пса са црним пегама на љутитој њушци.

Ни пса ни његовог власника Вика једноставно није подносила. Власник пса, тринаесто-годишњи Коља, ишао је у исту школу у коју и Вика и становао у суседном улазу. Риђ и дежмекаст, носа као кромпир, масне косе која штрчи на све стране попут антена, очи наблизо једно другом једнако врљају, а глас – глас Кољин био је нешто најгрђе: уњкав и ужасно одвратан.

Уопште, дечаци таквог изгледа почесто постају предмет подсмевања у разреду, али захваљујући својој мангупској нарави, Кољка је сам могао да увреди кога год хоће.

Пас по имену Раф баш му је одговарао: крупни бултеријер кратке длаке и са злобном њушком која подсећа на прасећу. Обожавао је да својим лавежом престаши малишане, насрће на пролазнике и изазива друге псе, и Коља га у томе никада није обуздавао – напротив, допадало му се да гледа туђи страх.

Вика је чула да животиње осећају када их се неко плаши и зато се трудила да остане мирна и да убеди себе да га се – не боји. Осим тога, она никако није хтела да Коља види њену

препаднутост: е па нећеш, то задовољство му она неће пружити!

– Опа, шта је то тамо откопала ова малена?
– зачула је одвратно отегнути заморни глас.
– А можда је, баш напротив, она овде сакрила укусне кошчице за кучиће?

Вика на брзину затрпа скровиште земљом и одскочи у страну, у нади да Коља није стигао ништа да примети. Али узалуд!

– Рафе, тражи! – нареди он и псина јурну право на оно место где је била скривница и муњевито поче да рије земљу.

Било је довољно да Вика само помисли на то шта би сад могло да се деси морским драгуљима, па да истога трена заборави на свој страх од ове злобне псине.

– Фуј! – викну она, замахујући на пса ранцем. – Бежи тамо!

Пас подиже прасећу главу и претећи зарежа. Али Вики ни на памет није падало да устукне; све што је она видела – беше то да Рафове канце гребу по прозирним вратанцима потајника. Девојчица поново замахну ранцем и...

Следећег тренутка она болно удари о земљу, одравши лактове и колена – то ју је пристигли Коља из све снаге гурнуо и заурлао:

– Да ниси дирнула мога пса!

А затим је чучнуо како би извидео шта је то откопао његов пас. Угледавши скровиште, он се одвратно зацерека:

– Ко би рекао, Рафе! Скривено благо, као код деце! Дедер да видимо шта ли је то тамо унутра...

Коља одбаци устрану пластични поклопац и изгрну Викино благо скупа с песком, фолијом и земљом.

– Пих! Некакви глупави стаклићи!

Гледајући разрушено скровиште, Вика осети како јој у очима невољно навиру сузе. Можда је и глупо толико се потресати због некаквог

потајника, али девојчица беше силно увређена. Коља као да није разнео само лепо сложене комадиће обојеног стакла већ и њене успомене.

Уместо да то доживи као увреду, Вика је побеснела. Подигла се са земље и ћутке бацила на свог напасника.

Не очекујући тако нешто, Коља изгуби равнотежу, паде и стакалца поиспадаше. Раф је поскакивао унаоколо, запенивши од хистеричног лајања.

Коља отпуза у страну, неспретно се подиже са земље и одјури према ураслом жбуњу. Тамо, настојећи да прикрије уплашеност искривљеним осмехом, он на брзину отресе прашину са ногавица и, скићећи попреко, поче да прати како Вика пузи по трави покушавајући да сакупи разбацано благо.

– Рафе! Овамо! – нареди Коља псу, врхом патике докочи једно стакалце и шутом га завитла још дубље у грмље.

Вика није чула Кољу; она управо беше увидела да је током натезања с њим изгубила мамин плаветни полумесец и то ју је уздрмало до суза! Мора да га нађе како год зна и уме!

Сунце већ беше готово зашло за хоризонт и у полумраку није било нимало једноставно тражити у трави малена стакалца. Али Вика је упорно настављала да претражује – опипавајући рукама.

Већ беше сакупила већи део својих драгуља, кад поврх жила јабуке, које штрче над земљом, најзад примети глатки плави комадић у облику полумесеца.

Вика сеcroља на земљу, седе и уздахну с олакшањем. Била је велика грешка што је понела са собом мамино изненађење! Није га требало ни вадити из ковчежића.

Уставши са земље, Вика насу сакупљена стакалца у унутрашњи џеп ранца, спусти драгоцени плави комадић у џеп фармерица и осврну се. Сунце се готово сасвим беше скрilo за хоризонт. И Вики се чак учини да види управо последњи његов зрак, који је због нечег био јаркоплав, у тону с комадићем стакла у њеном џепу. А затим је све наоколо утонуло у летњи сумрак боје јоргована. Требало је да požури кући док се није начисто смркло.

Не беше Вика успела ни да одмакне од станице кад јој поглед паде на стари плакат на стубу са светиљком. Она га је раније читала много пута – на њему је било речи о пријему у школу плеса. Време и непогоде похабали су папир, слова су избледела а слике су већ биле готово начисто избрисане.

Али сада, у густом сумраку, плакат је одједном затитрао јарким бојама, као нов-новцијат. Вика приђе поближе и прочита:

– Какве су ово бесмислице? – нагађала је Вика, журећи кући. – Пекара смеха, тридесет другог августа... Очигледно се неко нашалио... Али шта се крије иза те шале?

Изненада, девојчица запази да су засади јабука с обе стране пута постали веома налик на густу шуму. „Вероватно због сумрака“, помисли она, нехотице најежена, и опипа у џепу телефон. Да ли да се јави мами како не би бринула? Али до куће има још сасвим мало, око пет минута...

А опет, нешто није било у реду. Стубови са светиљкама поред пута, које нису упаљене, као да су постали нижи, а испред, колико год се Вика упињала да види, никако да се појаве осветљени прозори вишеспратница, иако су се обично видели издалека.

Никад пре Вика се на том напуштеном путу није осећала нелагодно. Није имала чега да се боји у том тихом, мирном и спокојном Кристалинску. Осим Рафа и Коље, али то се не рачуна. А сада је Вику обузео немир и она несвесно убрза корак.

Прошло је већ не ни пет, него читавих десет, ако не и петнаест минута, а вишеспратнице се на видiku никако не појављују. Нема их па их нема.

– Ја нисам могла да залутам – убеђивала је себе Вика, настојећи да се не успаничи. – Пут је само један и он води само на две стране – према граду и према језеру.

Издукавши из џепа телефон, Вика хтеде да се јави кући, мами, али није успело: кад се укључио екран, она виде како се веза губи.

Е сад се Вика већ озбиљно препала.